

til en noget højere Rente end den ordinaire, troer jeg dog, at han kan være vel tjent dermed, idet det er at forudsætte, at naar den laante Capital anvendes fornuftigt, vil Laantageren ikke vedblive i mange Aar at være Skyldner. Jeg kan derfor ikke Andet end tilraade det ærede Thing, under Sagens videre Behandling i Loven at optage en Bestemmelse om, at Rentefoden ogsaa skal være ubunden ved Laan i faste Eiendomme. Det er i Lovforslagets Motiver blevet ytret, at det i de senere Aar skulde være noget Usædvanligt ved Laan i faste Eiendomme, at der bruges Konster for at omgaa Agerlovgivningens Bestemmelser; jeg skal med Hensyn dertil tillade mig at bemærke, at Forholdet, efter min Formening, ikke stiller sig saaledes, men at der tværtimod anvendes forskjellige og mange Midler, hvorved der for Laan i faste Eiendomme tages højere Rente end 4 pCt., uden at dog en saadan Fremfærd kommer ind under Agerlovens Bestemmelser.

Der er derhos i Lovforslaget en anden Bestemmelse, som — efter min Formening — ikke godt kan forenes med de Grundsætninger, hvorfra Lovforslaget i det Hele er gaaet ud, nemlig Bestemmelsen om Strafferenter eller den Bestemmelse i § 2, at naar en Debitor udlader i rette Tid at betale sin Gjæld, skal han, uden i visse lobbestemte Tilfælde, være pligtig til fra den Dag, Creditor paa loblig Maade søger sin Ret, og indtil Betalingen erlægges, at svare en Rente af 5 pCt. Naar dette Forslag uforandret skulde ophøies til Lov, vilde deraf følge en Forandring i bestaaende Forhold. Imellem Handlende er det nemlig en Coutume, der af Domstolene erkendes for en saadan Sædvane, at den af dem bliver fulgt, at den, der er in mora med Hensyn til Betalingen, almindeligviis maa erlægge 6 pCt., saa at denne Sædvane paa denne Maade vilde bortfalde. Jeg kan heller ikke finde, at en saadan Bestemmelse i og for sig er rigtig. Naar man, nemlig med Lovudkastet gaaer ud fra, at Rentefodens totale eller partielle Frigivelse ialmindelighed ikke vil medføre en højere Rente af laante Penge, saa synes det mig at være noget Modsigende, at fastsætte Strafferenten højere; thi denne skal dog egentlig være

den Rente, som er almindelig for Pengelaan, og jeg troer ikke, at det kan være rigtigt, at Lovgivningen, samtidig med at frigive Rentefoden, giver en Bestemmelse, som let kan have tilfølge, at 5 pCt. bliver anseet som den ordinaire Rente. Jeg maa derfor være af den Formening, at den foreslaaede Bestemmelse om Strafferenten helst maatte undværes, men at det i saa Henseende skulde have sit Forblivende ved den tidligere ordinaire Rente af 4 pCt., undtagen forsaavidt der ved Gjældens Stiftelse mellem de Contraherende var anderledes fastsat.

I Forbindelse med Rentefodens Frigivelse troer jeg det blev nødvendigt, at optage en anden Bestemmelse i Lovforslaget, nemlig en Indskærpelse til Bestyrere af offentlige Stiftelser og Umyndiges Midler her i Landet, at de ikke maae opstige de Capitaler, som af dem ere udsatte i faste Eiendomme til 4 pCt., for at tage 5 pCt., idetmindste ikke saalænge, der haves god og betryggende Sikkerhed for de til 4 pCt. af saadanne Midler mod Pant i faste Eiendomme udlaaente Capitaler. Gaaer man frem paa den Maade, troer jeg, at den i Lovforslagets Motiver fremhævede Uenslighed ved Rentefodens Frigivelse for Laan i faste Eiendomme for en stor Deel vilde forsvinde. Naar det i Lovforslagets Motiver er ytret, at det med Hensyn til den Mængde Eiendomsaffænder, som i den senere Tid ere blevne fremkaldte ved Lovgivningen eller dog ved Foranstaltninger, som den lovgivende Magt har bevirket, kunde være betænkeligt aldeles at frigive Rentefoden, saa troer jeg ikke, at saadån Forudsætning er rigtig. Det maa nemlig med Hensyn dertil erindres, at ved den Slags Affænder have Kjøberne som oftest sikret sig saaledes, at de i Eiendommen indestaende Capitaler kunne ansees for idetmindste i lang Tid uopsigelige, og at saaledes Rentefodens Frigivelse ikke vil udvove nogen skadelig Indflydelse paa disse Forhold.

L. C. Larsen: Da jeg ganske deler Mening med de ærede foregaaende Talere, angaaende det Princip, at Rentefoden for Udlaan i faste Eiendomme ikke skal vedblive at være bunden, skal jeg ikke fortiden opholde mig længe ved dette Spørgsmaal, men kun udtale, at det